

การศึกษาความสุขในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของ
โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

A Study of Happiness at Work of Teachers Under the Secondary
Educational Service Area Office Bangkok 1 Under the Situation of
Corona Virus Disease 2019 (COVID-19) Pandemic

ขวัญตา คำสว่าง¹ จุฑาภรณ์ มาสันเทียะ² พนิดา พานิชวัฒน์³

Kwanta Damsawang, Chuthaphon Masantiah, Panida Panidvadtana

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับและเปรียบเทียบความสุขในการทำงานของครูที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้แตกต่างกัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 1 การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำนวนทั้งสิ้น 1,460 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน-เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 24 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วยสถิติบรรยาย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติอ้างอิง ได้แก่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว โดยวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ผลการวิจัยพบว่า (1) ความสุขในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 อยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ยของระดับความสุข เท่ากับ 3.70 และทุกด้านมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยด้านการติดต่อสัมพันธ์มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 3.76 รองลงมาคือ ด้านความรักในงาน และด้านการเป็นที่ยอมรับ เท่ากับ 3.75 และ 3.65 ตามลำดับ ขณะที่ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านความสำเร็จในงาน เท่ากับ 3.61 และ (2) ครูที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้แตกต่างกันมีค่าคะแนนเฉลี่ยความสุขแตกต่างกัน คือ ครูที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษามีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าครูที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ และกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ขณะที่ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ยความสุขต่ำกว่าครูใน 3 กลุ่ม คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้

Received: 2022-03-28 Revised: 2022-04-30 Accepted: 2022-04-30

¹ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง Faculty of Education Ramkhamhaeng University.

Corresponding Author e-mail: anond7949@gmail.com

²³ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง Faculty of Education Ramkhamhaeng University

ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ และกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ (Keywords): กลุ่มสาระการเรียนรู้; ความสุขในการทำงาน; ไวรัสโคโรนา 2019

Abstract

This research aimed to study the level of happiness in teachers' work and comparing the happiness at work of teachers in the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 1, teaching in different learning areas. This was a survey research a sample group used as teachers teaching in schools in the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 1, totaling 1,460 students. Multi-Stage random sampling was used. The research instrument was a scale questionnaire. Estimated 5 levels (Rating Scale) with 24 items. Statistics used in data analysis. It consists of descriptive statistics such as frequency, percentage, mean and standard deviation, and reference statistics are One-Way ANOVA by analyzing with packaged programs. The results of the research can be summarized as follows : (1) Happiness in the teacher's work in the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 1, at a high level the average score of happiness level was 3.70 and all aspects had a high average score. The relationship aspect had the highest average score of 3.76, followed by love at work. and the aspect of being accepted equals 3.75, and (2) Teachers teaching in different learning areas had different mean scores of happiness; teachers who taught in the Health and Physical Education learning areas had higher average scores than teachers. taught in Science learning areas and Social Studies, Religion and Culture learning areas were statistically significant at the .05 level, while the teachers in Science learning areas had lower happiness scores than the teachers in the 3 groups, namely the Thai Language learning areas, Mathematics and Art learning areas statistically significant at the .05 level.

Keywords: Learning areas; Happiness at Work; Coronavirus 2019

บทนำ (Introduction)

ในสภาพปัจจุบันอาจกล่าวได้ว่าอาชีพครูเป็นอาชีพที่ต้องมีการปรับตัวให้ทันกับยุคโลกาภิวัตน์ และก้าวสู่ยุคของความรู้เรื่องที่ทันสมัย เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ การสื่อสารและเทคโนโลยี เพิ่มผลผลิต หรือคุณภาพการจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียนในชั้นเรียนที่ตนเองรับผิดชอบ ตลอดจนการทำงานเอกสารต่าง ๆ ของสถานศึกษา เพื่อยกระดับมาตรฐานของสถานศึกษาจากการประเมิน รวมทั้งการจัดการเรียนการสอน ประกอบกับสถานการณ์การแพร่

ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่เกิดขึ้นทั่วโลก ในส่วนของประเทศไทยเข้าสู่การระบาดที่รุนแรง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2563 ทำให้กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายให้ปิดเรียนด้วยเหตุพิเศษ รวมทั้งมีแนวทางในการจัดการเรียนรู้ให้หน่วยงาน และสถานศึกษา ดำเนินการในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดดังกล่าว ส่งผลให้สถานศึกษาต้องปรับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และสถานการณ์ความปลอดภัยของพื้นที่ ซึ่งครูได้ปรับกระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยพิจารณาองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง คือ เนื้อหาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน การนับระยะเวลาเรียน และการประเมินผลการจัดการเรียนการสอน ซึ่งครูในแต่ละบริบทพื้นที่มีการปรับตัวมาจนน้อยแตกต่างกันไปตามความเหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูที่อยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีการแพร่ระบาดในอันดับต้น ๆ ของประเทศ ต้องมีการปรับกระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อดูแลนักเรียนได้อย่างทั่วถึง ปรับรูปแบบการเรียนออนไลน์ สร้างทางเลือกใหม่ ๆ ในการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่องภายใต้ข้อจำกัดในสถานการณ์การแพร่ระบาด และให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข โดยครูต้องพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ มีทัศนคติที่ดี สามารถปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนร่วมงาน ปฏิบัติงานด้วยกำลังความรู้ ความสามารถของตนเอง และที่สำคัญ คือ ต้องเป็นการทำงานอย่างมีความสุข เนื่องจากความสุขมีพลังในการขับเคลื่อนองค์กรให้พัฒนาไปข้างหน้า (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และเพียรวิณิดิสุข, 2558) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 เป็นหน่วยงานทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีสถานศึกษาในสังกัดที่มีที่ตั้งอยู่ในสภาพบริบทดังกล่าวข้างต้น พบว่า การจัดการเรียนการสอน ยังไม่สามารถพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเต็มศักยภาพ ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ประสบปัญหาความเครียด ไม่มีความสุขในการทำงาน โดยอาจมีสาเหตุจากครอบครัว ครูบางคนมีปัญหาครอบครัว ด้านการเงิน สถานการณ์การเงินขาดสภาพคล่อง ด้านการทำงาน ครูมีภาระงานมากเกินไป ครูมิได้มีหน้าที่จัดการเรียนการสอนเพียงอย่างเดียว แต่ยังมีบทบาทหน้าที่อื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็ก และขนาดกลาง ซึ่งมีบุคลากรไม่ครบตามโครงสร้างของการบริหารองค์กร ครูบางคนเป็นทั้งครูผู้สอน หัวหน้างาน บางครั้งภาระงานที่ได้รับมอบหมายมีมากกว่าการจัดการเรียนการสอน ด้านสังคม ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างข้าราชการครูด้วยกันในสถานศึกษา หากสถานศึกษาใด มีความขัดแย้งแบ่งเป็นกลุ่ม เป็นฝ่าย เกิดความแตกแยกกัน ทำให้ขาดพลังในการสร้างสรรค์งาน กระทั่งสุขภาพกายและสุขภาพจิต เป็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (พรทิพย์ ทับทิมทอง, 2560)

ปัจจุบันกระแสการสร้างการทำงานอย่างมีความสุขในประเทศไทยได้เริ่มแพร่หลายมากยิ่งขึ้น สร้างแรงจูงใจในการทำงานให้แก่บุคลากรรู้สึกถึงการมีส่วนร่วมในการทำงาน ทำงานแล้วรู้สึกมีความสุขรู้สึกถึงความมั่นคงในงาน การเจริญเติบโตก้าวหน้า กระตือรือร้นในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย สนุกกับงาน มีความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนร่วมงาน และสภาพแวดล้อมที่ดีที่เอื้ออำนวยให้เกิดความสุขในการทำงาน ลดความเครียดและความขัดแย้งภายในองค์กร ซึ่งจะช่วยให้องค์กรเจริญก้าวหน้าและพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล (ภัทรดนัย ฉลองบุญ, 2562)

และความสุขก็เป็นสิ่งที่ทุกคนปรารถนาและแสวงหาเพื่อตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ตามทฤษฎี Maslow (1954) และการที่องค์กรจะประสบความสำเร็จได้นั้น ส่วนหนึ่งมาจากบุคลากรที่ปฏิบัติงานซึ่งเป็นหัวใจสำคัญที่สุดขององค์กร ถ้าบุคลากรในองค์กรมีความสุขในการทำงาน ผลผลิตขององค์กรจะเพิ่มขึ้นและทำให้สังคมโดยรวมดีขึ้นด้วย (พวงเพ็ญ ชุนหปรน, 2549) จากการให้ความหมายเกี่ยวกับความสุขในการทำงานของนักวิชาการและนักวิจัยที่หลากหลาย สามารถสรุปได้ว่า ความสุขในการทำงาน หมายถึง ความรู้สึกทางบวกที่เกิดขึ้นจากการทำงาน รู้สึกสนุกกับงาน อยากทำงาน ทำงานด้วยความเต็มใจ เต็มกำลังความสามารถ และอยากอยู่ในองค์กรต่อไป โดยแนวคิดของ Manion (2003) ระบุว่าองค์ประกอบของความสุขในการทำงานมี 4 ด้าน ได้แก่ การติดต่อสัมพันธ์ความรักในงาน ความสำเร็จในงาน และการเป็นที่ยอมรับ ซึ่งความสุขในการทำงาน ตามแนวคิดของ Manion (2003) ได้กล่าวไว้ว่า ความสุขในการทำงานเป็นผลที่เกิดจากการเรียนรู้ ซึ่งเป็นผลตอบแทนจากการกระทำการสร้างสรรค์ของตนเอง มีความปลื้มใจ นำไปสู่การปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ บุคลากรมีความสุขพูนและมีความพึงพอใจที่ได้ปฏิบัติงานร่วมกัน เกิดสัมพันธภาพที่ดีในที่ทำงาน ปฏิบัติงานด้วยความรู้สึกอยากที่จะทำงาน มีความผูกพันในงานและทำให้คงอยู่ในองค์กรต่อไป และหากครูมีความสุขในการทำงาน ก็จะทำให้มีกำลังใจในการทำงาน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการจัดกระบวนการเรียนการสอนให้นักเรียนได้เรียนอย่างมีความสุข และเกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความสุขในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยใช้แนวคิดของ Manion (2003)

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาระดับความสุขในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบความสุขในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) วิธีดำเนินการวิจัย รายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูที่สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 6,379 คน โดยทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งสิ้น 1,460 คน ทั้งนี้ได้ใช้สูตร Yamane (1973) เพื่อตรวจสอบระดับของความคลาดเคลื่อน โดยพบว่า มีความคลาดเคลื่อนเท่ากับ .026

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ซึ่งเป็นแบบสอบถามชนิดให้เลือกตอบ (Check list) และแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ จำนวน 1 ฉบับ โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับความสุขในการทำงานของครู แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม และตอนที่ 2 ความสุขในการทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อศึกษาความสุขในการทำงานของครู นำมากำหนดกรอบแนวคิด นิยามศัพท์เฉพาะ โครงสร้างของตัวแปรที่ต้องการวัด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม และเมื่อทำการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม พบว่า มีความเชื่อมั่น (Reliability) คำนวณโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) เท่ากับ .963 ซึ่งถือว่าผ่านเกณฑ์ สามารถเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างได้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างตามจำนวนที่กำหนดไว้ข้างต้นและนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติ เพื่อนำข้อมูลมาประกอบการสรุปผลและอภิปรายผลการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์การวิจัยต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติ

จากการนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง จึงได้นำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมการวิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จรูป โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ (1) วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ (2) วิเคราะห์คะแนนความสุขในการทำงานของครู โดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ (3) การวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความสุขในการทำงานของครู ที่มีข้อมูลภูมิหลังแตกต่างกัน โดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัย (Research Results)

การวิจัยเรื่อง “การศึกษาความสุขในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)” ผลการวิจัยพบว่า

ระดับความสุขในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีคะแนนเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยด้านการติดต่อสัมพันธ์มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านความรักในงาน และด้านการเป็นที่ยอมรับ ขณะที่ข้อคำถามที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านความสำเร็จในงาน เมื่อพิจารณารายด้าน ทั้ง 4 ด้าน พบว่า (1) ด้านการติดต่อสัมพันธ์ พบว่า ทุกข้อมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยข้อคำถามที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ได้รับคำชื่นชมในผลงานจากผู้บังคับบัญชา ขณะที่ข้อคำถามที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บังคับบัญชาควบคุมอารมณ์ให้อยู่ในสภาวะปกติได้เมื่อเกิดปัญหาหรืออุปสรรคในการ

ทำงาน (2) ด้านความรักในงาน พบว่า ทุกข้อมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยข้อคำถามที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ มีความกระตือรือร้นในการสอน ขณะที่ข้อคำถามที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ รู้สึกสนุกและเพลิดเพลินเมื่อได้ทำงาน มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด (3) ด้านความสำเร็จในงาน พบว่า ทุกข้อมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยข้อคำถามที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน 2 ข้อ คือ สามารถพัฒนานักเรียนได้ตามที่คาดหวัง และได้รับโอกาสให้ทำงานที่ท้าทายความสามารถของตัวเอง ขณะที่ข้อคำถามที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สามารถพัฒนาตนเองเพื่อยกระดับวิทยฐานะได้ตามที่คาดหวัง และ (4) ด้านการเป็นที่ยอมรับ พบว่า ทุกข้อมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยข้อคำถามที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ สามารถเป็นที่ปรึกษาที่ดีให้กับเพื่อนร่วมงาน ขณะที่ข้อคำถามที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ได้รับความไว้วางใจจากผู้บังคับบัญชาให้ทำโครงการหรืองานอื่น ๆ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงระดับความสุขในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามรายด้าน

ความสุขในการทำงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ด้านการติดต่อสัมพันธ์	3.76	.905	มาก	①
1.1 ได้รับความร่วมมือในการทำงานจากเพื่อนร่วมงาน	3.74	1.082	มาก	4
1.2 เพื่อนร่วมงานสนทนากับท่านด้วยความจริงใจ และปรารถนาดีต่อกัน	3.81	1.042	มาก	2
1.3 รู้สึกถึงมิตรภาพที่เกิดจากการสังสรรค์กับเพื่อนร่วมงานในเวลาว่าง/พัก	3.81	1.065	มาก	2
1.4 ผู้บังคับบัญชาไม่ถือตัวและให้ความเป็นกันเองกับท่าน	3.80	1.085	มาก	3
1.5 ได้รับคำชื่นชมในผลงานจากผู้บังคับบัญชา	3.82	1.027	มาก	1
1.6 ผู้บังคับบัญชาควบคุมอารมณ์ให้อยู่ในสภาวะปกติได้เมื่อเกิดปัญหาหรืออุปสรรคในการทำงาน	3.54	1.150	มาก	5
1.7 ได้รับความช่วยเหลือและคำแนะนำจากเพื่อนร่วมงานอย่างสม่ำเสมอ	3.80	1.065	มาก	3
2. ด้านความรักในงาน	3.75	1.061	มาก	②
2.1 มีความกระตือรือร้นในการสอน	3.94	1.031	มาก	1
2.2 มีความภาคภูมิใจในวิชาชีพครู	3.83	1.121	มาก	2
2.3 มีความสุขที่ได้สอนหนังสือให้นักเรียน	3.75	1.193	มาก	3
2.4 รู้สึกสนุกและเพลิดเพลินเมื่อได้ทำงาน	3.58	1.201	มาก	5
2.5 ผูกพันกับงานสอน และวิชาชีพครู	3.75	1.152	มาก	3
2.6 รู้สึกว่าอาชีพครูเป็นอาชีพที่มีเกียรติและศักดิ์ศรี	3.65	1.187	มาก	4
3. ด้านความสำเร็จในงาน	3.61	1.046	มาก	④

ความสุขในการทำงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
3.1 สามารถทำงานได้สำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้	3.63	1.149	มาก	2
3.2 สามารถพัฒนานักเรียนได้ตามที่คาดหวัง	3.66	1.099	มาก	1
3.3 สามารถพัฒนาตนเองเพื่อยกระดับวิทยฐานะได้ตามที่คาดหวัง	3.55	1.211	มาก	4
3.4 สามารถทำงานที่มีความยากหรือไม่เคยทำมาก่อนให้สำเร็จ	3.57	1.168	มาก	3
3.5 ได้รับโอกาสให้ทำงานที่ท้าทายความสามารถของตัวเอง	3.66	1.134	มาก	1
4. ด้านการเป็นที่ยอมรับ	3.65	1.033	มาก	③
4.1 ผู้บังคับบัญชาให้การยอมรับในความรู้ความสามารถของท่าน	3.61	1.148	มาก	4
4.2 เพื่อนร่วมงานให้การยอมรับในความรู้ความสามารถของท่าน	3.69	1.132	มาก	2
4.3 เพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชาให้ความเชื่อถือท่านในการทำงาน	3.61	1.121	มาก	4
4.4 ได้รับความไว้วางใจจากผู้บังคับบัญชาให้ทำโครงการหรืองานอื่น ๆ	3.57	1.161	มาก	5
4.5 ได้รับความไว้วางใจจากเพื่อนร่วมงานให้ทำโครงการหรืองานอื่น ๆ	3.63	1.133	มาก	3
4.6 สามารถเป็นที่ปรึกษาที่ดีให้กับเพื่อนร่วมงาน	3.78	1.086	มาก	1
รวม	3.70	.950	มาก	

ผลการเปรียบเทียบความสุขในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอนแตกต่างกันมีความสุขในการทำงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่า คะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อความสุขในการทำงานของครูมีความแตกต่างกันจำนวน 5 คู่ ได้แก่ (1) ครูที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษามีคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นความสุขในการทำงานสูงกว่าครูที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (2) ครูที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษามีคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นความสุขในการทำงานสูงกว่าครูที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (3) ครูที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะมีคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นความสุขในการทำงานสูงกว่าครูที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (4) ครูที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยมีคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นความสุขในการทำงานสูงกว่าครูที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (5) ครูที่สอนในกลุ่มสาระการ

เรียนรู้คณิตศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นความสุขในการทำงานสูงกว่าครูที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของครูที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้แตกต่างกันโดยใช้วิธี LSD

กลุ่ม สาระฯ	$\bar{X}$	กลุ่ม 1	กลุ่ม 2	กลุ่ม 3	กลุ่ม 4	กลุ่ม 5	กลุ่ม 6	กลุ่ม 7	กลุ่ม 8
		3.78	3.75	3.54	3.59	3.86	3.75	3.71	3.65
กลุ่ม 1	3.78	-	.032 (.769)	.241* (.012)	.187 (.062)	.084 (.461)	.028 (.747)	.071 (.498)	.123 (.228)
กลุ่ม 2	3.75		-	.209* (.050)	.155 (.159)	.116 (.346)	.004 (.996)	.039 (.731)	.091 (.414)
กลุ่ม 3	3.54			-	.054 (.579)	.326* (.004)	.214* (.011)	.170 (.101)	.118 (.240)
กลุ่ม 4	3.59				-	.271* (.019)	.159 (.070)	.115 (.280)	.064 (.541)
กลุ่ม 5	3.86					-	.112 (.280)	.156 (.196)	.207 (.078)
กลุ่ม 6	3.75						-	.044 (.966)	.095 (.290)
กลุ่ม 7	3.71							-	.052 (.634)
กลุ่ม 8	3.65								-

ตัวเลขในวงเล็บ คือ ค่า p-value

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

หมายเหตุ

กลุ่ม 1 คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

กลุ่ม 2 คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

กลุ่ม 3 คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์

กลุ่ม 4 คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ

กลุ่ม 5 คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

กลุ่ม 6 คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

กลุ่ม 7 คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

กลุ่ม 8 คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากผลการวิจัยเรื่อง “การศึกษาความสุขในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)” สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ระดับความสุขในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

จากการศึกษาระดับความสุขในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ในภาพรวม พบว่า ครูมีคะแนนเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายด้านพบว่าอยู่ระดับมากทุกด้าน เนื่องจากในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) กรุงเทพมหานครได้กำหนดรูปแบบการบริหารงานที่ชัดเจน ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ได้มีการกำหนดแนวปฏิบัติที่สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยให้สถานศึกษาหรือครูผู้สอนพิจารณารูปแบบการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในแต่ละพื้นที่ และเหมาะสมกับผู้เรียนซึ่งมีความแตกต่างกัน ทำให้ครูสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ลดความวิตกกังวลหรือความเครียดจากการปฏิบัติงาน ประกอบกับผู้ปกครองและนักเรียนมีความพร้อมและเข้าใจรูปแบบการเรียนการสอนที่มีการปรับเปลี่ยนไป รวมทั้งหน่วยงานต้นสังกัด ได้ส่งเสริมและสนับสนุนทรัพยากรเพื่อใช้ในการเรียนของนักเรียนอย่างเหมาะสม ส่งผลให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชุมสุข สุขหิน (2553) ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับความสุขในการทำงานของครูโรงเรียนเอกชน จังหวัดนครราชสีมา พบว่าครูโรงเรียนเอกชน จังหวัดนครราชสีมา มีความสุขในการทำงาน ด้านความพึงพอใจในชีวิต อยู่ในระดับมาก และความปลอดภัยในงาน อยู่ในระดับมาก ด้านอารมณ์ทางบวก อยู่ในระดับมาก และด้านอารมณ์ทางลบ อยู่ในระดับน้อย และพสนัน นิมิตรไชยพันธ์ และคณะ (2561) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของครูเจเนอเรชันวายในโรงเรียนของรัฐ ในกรุงเทพมหานคร พบว่าครูเจเนอเรชันวายในโรงเรียนของรัฐในกรุงเทพมหานครมีความสุขในการทำงานอยู่ในระดับมาก

ผลการศึกษาด้านการติดต่อสัมพันธ์ จากความสุขในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 อยู่ในระดับมาก เนื่องจาก ครูสามารถรับรู้ถึงความสัมพันธ์ที่ดีซึ่งเกิดขึ้นระหว่างครูกับกลุ่มเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชา ทั้งมีการช่วยเหลือกัน สนทนากัน ด้วยความจริงใจและความปรารถนาดีต่อกัน จึงส่งผลให้เกิดมิตรภาพ และความรู้สึกเป็นสุข ตลอดจนสามารถรับรู้ว่ามีความรักและปรารถนาดีต่อ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อารินทร์ ระศร และคณะ (2560) และเมธาพร ผังลักษณ์ (2559) ที่ศึกษาระดับความสุขในการทำงานของครู พบว่าความสุขในการทำงานของครูอยู่ในระดับมาก ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้าน โดยปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของครู คือ การติดต่อสัมพันธ์ ความรักในงาน การเป็นที่ยอมรับ ผลตอบแทน และความสำเร็จในการทำงาน

ผลการศึกษาด้านความรักในงาน จากความสุขในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 อยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้ที่จะมาประกอบวิชาชีพครู ส่วนใหญ่ ล้วนเป็นผู้ที่รักในวิชาชีพนี้ เนื่องจากวิชาชีพครูเป็นวิชาชีพที่ต้องเสียสละ ต้องเผชิญกับแรง กดดันอยู่รอบด้าน ทั้งจากผู้บังคับบัญชา หน่วยงานต้นสังกัด เพื่อนครู ผู้ปกครอง หรือแม้แต่ตัวนักเรียน อีกทั้งยังมีภาระงานที่ต้องรับผิดชอบสูง ในด้านการจัดการเรียนการสอน การดูแลให้คำปรึกษานักเรียน ในชั้นเรียนที่ตนเองรับผิดชอบ ตลอดจนการทำงานเอกสารต่าง ๆ ของโรงเรียน ซึ่งผู้ที่จะมาประกอบ วิชาชีพครูทราบถึงภาระหน้าที่ดังกล่าวอยู่แล้ว ดังนั้น จึงต้องเป็นผู้ที่รักในวิชาชีพนี้อย่างแท้จริง และ เมื่อรักในวิชาชีพ อยากเห็นพัฒนาการของเด็ก อยากสร้างเด็กซึ่งเป็นอนาคตของชาติให้ประสบ ความสำเร็จ จึงมีความรักในการจัดการเรียนการสอนให้มีผลดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประทุมทิพย์ เกตุแก้ว (2551) ได้สรุปความหมายของความสุขในการทำงานว่า เป็นผลของการที่บุคคลรับรู้พฤติกรรม การทำงาน สัมพันธภาพของตนเองและผู้ร่วมงาน ทำให้แสดง อารมณ์ที่มีต่องานในทางบวก รับรู้ได้ถึง การให้ความร่วมมือและการช่วยเหลือเกื้อกูลกันระหว่างผู้ร่วมงาน ทำให้เกิดมิตรภาพและความ ปรารถนาดีต่อกัน มีความรัก ชอบ ผูกพันในงานที่ตนทำกระตือรือร้นและยินดีที่ได้กระทำในงานที่ ตนเองรักยินดีกับความสำเร็จที่ได้มาจากการที่ท้าทาย มีคุณค่า และนำภาคภูมิใจที่จะพยายามทำงาน ให้ประสบความสำเร็จ ได้รับการยอมรับนับถือ และความคาดหวังที่ดีจากผู้ร่วมงาน ทำให้เกิดความ พยายามและความรับผิดชอบในการทำงานมากยิ่งขึ้น โดยสอดคล้องกับทฤษฎีของ Herzberg (1959) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อการทำงานของคน ไว้ว่า บุคคลมีแรงจูงใจที่จะสร้างความสำเร็จในงาน (Achievement) กล่าวคือ ความสำเร็จที่ได้รับเมื่อผู้ปฏิบัติเกิดความรู้สึกว่าเขาทำงานสำเร็จ หรือมี ความต้องการที่จะทำให้สำเร็จ ดังนั้น การที่ครูมีความกระตือรือร้นในการสอน เนื่องจากมีปัจจัยจูงใจ หรือปัจจัยตัวกระตุ้น/ปัจจัยภายใน (Motivation Factor) ที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ และสนับสนุนให้ ครูต้องการทำงานให้สำเร็จ จึงเกิดความกระตือรือร้นในการสอนได้

ผลการศึกษาด้านความสำเร็จในงาน จากความสุขในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่ศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 อยู่ในระดับมาก อาจสะท้อนให้เห็นว่ามุมมองของ ความสำเร็จในการทำงานของครูไม่ได้ปรากฏในรูปแบบของชิ้นงาน หรือภาระงาน แต่ความสำเร็จที่ครู อยากเห็น คือ นักเรียนได้รับการพัฒนาทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านพัฒนาการทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และทักษะชีวิต พร้อมทั้งเติบโตขึ้นเป็นพลเมืองดีของสังคม ใช้ความรู้ที่ได้รับในการ พัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าต่อไป ซึ่งถือเป็นแรงจูงใจหลักในการประกอบวิชาชีพครู สอดคล้อง กับทฤษฎีสองปัจจัย หรือทฤษฎีการจูงใจของ Herzberg (1959) ด้านลักษณะของงาน (The Work itself) ที่ระบุไว้ว่า ความพึงพอใจในงานของบุคคลที่ขึ้นอยู่กับงานที่ได้ปฏิบัติงานที่พึงพอใจโดยถือว่างาน และหน้าที่ตามตำแหน่งของตนเองเป็นงานที่น่าสนใจ เป็นงานที่ต้องอาศัยความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ งาน ที่ท้าทายความสามารถ ซึ่งเป็นปัจจัยจูงใจ หรือปัจจัยตัวกระตุ้น/ปัจจัยภายใน (Motivation factor) อย่างหนึ่งที่มีผลต่อการทำงานของคน และแนวคิดของ Manion (2003) ความสุขในการทำงาน ด้าน ความสำเร็จในงาน (Work achievement) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ครูรับรู้ว่าคุณสมบัติงานได้บรรลุ ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และสามารถทำงานที่มีความท้าทายได้สำเร็จ

ผลการศึกษาด้านการเป็นที่ยอมรับ จากความสุขในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 อยู่ในระดับมาก เนื่องจาก บริบทของการอยู่ร่วมกันในบริบทของสถานศึกษาต้องมีการพึ่งพาอาศัยกัน การได้รับการยอมรับ หรือไว้วางใจจากเพื่อนร่วมงาน หรือผู้บังคับบัญชา ย่อมส่งผลให้เกิดความสุขในการทำงาน โดยเป็นปัจจัยก่อให้เกิดความสำเร็จของงาน และความผาสุกขององค์กร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทรณัย ฉลองบุญ (2562) ที่กล่าวว่า ความสุขในการทำงาน คือ การรับรู้ของบุคลากรหรืออารมณ์ความรู้สึกชื่นชอบหรือเป็นสุขกับการกิจหลัก ได้กระทำในสิ่งที่ตนเองรักและพึงพอใจชอบและศรัทธาในสิ่งที่ทำพึงพอใจในประสบการณ์ชีวิตที่ตนเอง ได้รับต้องการให้ตนเป็นที่ยกย่องและเป็นที่ยอมรับจากคนในองค์กร และคนทั่วไป และสอดคล้องกับแนวคิดของ Manion (2003) ที่กล่าวว่า ความสุขในการทำงาน ด้านการเป็นที่ยอมรับ คือ การรับรู้ว่าตนเองได้รับการยอมรับและความเชื่อถือจากผู้ร่วมงานผู้ร่วมงาน ได้รับรู้ถึงความพยายามเกี่ยวกับเรื่องงานที่ได้ปฏิบัติของตน ได้รับการยอมรับจากผู้ร่วมงานและผู้บังคับบัญชา ได้รับความคาดหวังที่ดีในการปฏิบัติงานและความไว้วางใจจากผู้ร่วมงาน รวมทั้งการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้ร่วมงาน ตลอดจนได้ใช้ความรู้อย่างต่อเนื่อง

2. ผลการเปรียบเทียบความสุขในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน

จากการเปรียบเทียบรายคู่ พบว่า ครูที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คณิตศาสตร์ สุขศึกษาและพลศึกษา และกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะมีความสุขในการทำงานมากกว่าครูที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ซึ่งกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ระดับความสุขในการทำงานของครูแตกต่างกันมากที่สุด คือ ครูที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และกลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา เนื่องจากธรรมชาติของรายวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา เป็นรายวิชาที่เน้นการฝึกปฏิบัติทักษะต่าง ๆ ซึ่งนักเรียนสามารถแสดงออกได้อย่างอิสระและสร้างสรรค์ อีกทั้งสามารถยืดหยุ่นเนื้อหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยการบูรณาการร่วมกับกลุ่มสาระอื่น ๆ หรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนต่าง ๆ ได้ ในขณะที่รายวิชาวิทยาศาสตร์ มีเนื้อหาที่เป็นวิชาการ และจำเป็นต้องใช้ความจำและความเข้าใจเป็นหลัก เพื่อไม่ให้เกิดความผิดพลาดในการเรียน ดังนั้น ครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการปฏิบัติจึงสามารถจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ได้สะดวกกว่า จึงมีความสุขกว่าครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เนื้อหาวิชาเป็นวิชาการ และจำเป็นต้องใช้ความจำและความเข้าใจเป็นหลัก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สพลกิตติ์ สังข์ทิพย์ (2554) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การประยุกต์ใช้โมเดลสมการโครงสร้าง พบว่า ลักษณะงาน เป็นปัจจัยประการหนึ่งที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงาน เมื่อพิจารณาลักษณะวิชาของครูที่สอนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ นั้น สามารถจำแนกลักษณะวิชาได้ 2 ประเภทใหญ่ ๆ ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ทางด้านวิชาการ และกลุ่มสาระการเรียนรู้ทางสังคม ภาษา โดยส่วนใหญ่ครูที่สอนทางด้านสังคม ภาษาจะมีความสุขในการทำงานมากกว่าครูที่สอนทางด้านวิชาการ ในวิชาวิทยาศาสตร์ สอดคล้องกับงานวิจัยของประภากร ใจบุญ (2564) ที่ได้ศึกษาอิทธิพลของลักษณะงาน

และสภาพแวดล้อมที่มีต่อความเครียดในการปฏิบัติงานของบุคลากรสายวิชาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี พบว่า ลักษณะงานมีอิทธิพลกับความเครียดในการปฏิบัติงานของบุคลากรสายวิชาการ

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารควรตระหนักถึงท่าทีหรือวิธีการปฏิบัติตนกับครู รวมถึงผู้ใต้บังคับบัญชา ควรปฏิบัติต่อกันอย่างเป็นกัลยาณมิตร หรือใช้วิธีการสื่อสารที่สร้างสรรค์ สร้างบรรยากาศที่ดีในที่ทำงาน เพื่อให้ครูมีความสุขในการทำงาน

2. ผู้บริหารรวมถึงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในองค์กรควรมีการให้คำแนะนำ คำปรึกษา ตลอดจนช่วยเหลือครู โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากมีสถานการณ์การจัดการเรียนการสอนที่เปลี่ยนแปลงไปในสถานการณ์ฉุกเฉินต่าง ๆ เพื่อให้ครูลดความวิตกกังวลในการสอน เป็นต้น

3. ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดสรรชั่วโมงการสอนหรือภาระงานครูควรพิจารณาความเหมาะสมและความถนัดของครูแต่ละคน เพื่อให้ไม่เกิดความเครียด เหนื่อยล้า และสามารถจัดสรรเวลาสำหรับการอบรม พัฒนาทักษะต่าง ๆ ตลอดจนการทำผลงานเพื่อเพิ่ม/ยกระดับวิทยฐานะของตนเองได้

4. ผู้บริหารควรมีการมอบหมายงาน หรือมีการหมุนเวียนงาน (Job Rotation) เพื่อให้ครูทุกคนได้มีโอกาสฝึกฝนพัฒนาตนเองงานในหน้าที่ต่าง ๆ

5. จากผลการวิจัยที่พบว่า ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ต่างก็มีความสุขในการทำงานน้อยกว่าครูกลุ่มอื่น ๆ ผู้บริหารและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมและสนับสนุนดูแลครูกลุ่มนี้เป็นพิเศษ ในประเด็นของ สวัสดิการ ความก้าวหน้าทางวิชาชีพ การให้คำปรึกษา ตลอดจนส่งเสริมสนับสนุนในด้านต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาสาเหตุของครูที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่มีความสุขน้อยกว่ากลุ่มอื่น ว่ามีสาเหตุมาจากปัจจัยใดบ้าง เพื่อให้สามารถได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการวางแผนในการพัฒนาครู

2. ควรมีการศึกษาระดับความสุขของครูที่มีข้อมูลภูมิหลังแตกต่างกันในด้านต่าง ๆ นอกเหนือจากที่มีการศึกษาในครั้งนี้ เช่น ปัจจัยภายนอก เช่น สังกัดโรงเรียน/ขนาดโรงเรียน หรือปัจจัยส่วนบุคคล เช่น สถานะทางเศรษฐกิจ ภูมิฐานะของครู ฯลฯ

เอกสารอ้างอิง (References)

ธารินทร์ ระศร. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.

- ประทุมทิพย์ เกตุแก้ว. (2551). ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้คุณลักษณะงาน ความสามารถในการเผชิญ และฟันฝ่าอุปสรรค กับความสุขในการทำงานของพยาบาลงานการพยาบาลผ่าตัด : กรณีศึกษา โรงพยาบาลรัฐแห่งหนึ่ง. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ประการ ใจบุญ. (2564). อิทธิพลของลักษณะงานและสภาพแวดล้อมที่มีต่อความเครียดในการปฏิบัติงานของบุคลากรสายวิชาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น*, 18(1), 92-105.
- พรทิพย์ ทับทิมทอง. (2560). การวิเคราะห์ผลของการใช้เวลาในการปฏิบัติภาระงานสอนที่มีต่อประสิทธิภาพการสอนของครูในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา (OJED)*. 12(2), 353-369.
- พวงเพ็ญ ชุนหปราน. (2549). ความสุขในการทำงาน. *วารสารพยาบาลศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 18 (ฉบับพิเศษ), 36-45.
- พสนัน นิมิตไชนนท, อริศรา เล็กสรรเสริญ, ปานจิตร หลงประดิษฐ์, และ โสวริทธิ์ธ จันทรแสงสร. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของครูเจเนอเรชันวายในโรงเรียนของรัฐในกรุงเทพมหานคร. *วารสาร Veridian E-Journal ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*. 11(3), 160-176.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และ พเยาว์ ยินดีสุข. (2558). การจัดการเรียนรู้แนวในทศวรรษที่ 21. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภัทรดนัย ฉลองบุญ. (2562). ความสุขในการปฏิบัติงานของบุคลากรภาครัฐ. *วารสารวันนิติศึกษาปริทรรศน์ มจร*, 6(ฉบับพิเศษ), 590-599.
- เมธพร ผังลักษณ์. (2559). ความสุขในการทำงานของครูในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สพลกิตติ์ สังข์ทิพย์. (2554). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน : การประยุกต์ใช้โมเดลสมการโครงสร้าง. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา*. 7(1), 2563-2577.
- Herzberg, F. (1959). *The motivation to work*. New York: Wiley.
- Manion, J. (2003). Joy at work, creation a positive workplace. *Journal of Nursing Administration*. 33(12), 652-659.
- Maslow, A. H. (1954). *Motivation and Personality*. New York: Harper & Brothers.